

Ασκήσεις μελέτης της 13^{ης} διάλεξης

13.1. Παραστήστε σε OWL με συντακτικό συναρτησιακού ύφους (functional-style syntax) τις σημασίες των προτάσεων (i) – (v). Ακολουθούν πρόσθετες πληροφορίες και υποδείξεις:

- Η τάξη των αντικειμένων που έχουν το `:psita` ως τιμή της ιδιότητας (property) `:likes` παριστάνεται ως `ObjectHasValue(:likes :psita)`
- Η ένωση δύο τάξεων C_1 και C_2 παριστάνεται ως `ObjectUnionOf(C_1 C_2)`.
- Η τομή δύο τάξεων C_1 και C_2 παριστάνεται ως `ObjectIntersectionOf(C_1 C_2)`.
- Η τάξη των αντικειμένων που έχουν ως τιμή της ιδιότητας `:likes` *τουλάχιστον ένα* αντικείμενο της τάξης `:Cat` παριστάνεται ως `ObjectMinCardinality(1 :likes :Cat)`.

(i) Ο Μίλος είναι σκύλος και η Ψίτα είναι γάτα.

```
ClassAssertion( :Dog :milos )
ClassAssertion( :Cat :psita )
```

(ii) Κάθε σκύλος γαβγίζει ή κουνάει την ουρά του (ενδεχομένως και τα δύο μαζί).

```
SubClassOf( :Dog
            ObjectUnionOf( :Barks :MovesTail ))
```

(iii) Κάθε σκύλος που συμπαθεί την Ψίτα γαβγίζει.

```
SubClassOf( ObjectIntersectionOf( :Dog
                                  ObjectHasValue( :likes :psita ))
            :Barks )
```

(iv) Ο Μίλος συμπαθεί την Ψίτα.

```
ObjectPropertyAssertion( :likes :milos :psita )
```

(v) Κάθε σκύλος που συμπαθεί μια (τουλάχιστον) γάτα γαβγίζει.

```
SubClassOf( ObjectIntersectionOf( :Dog
                                  ObjectMinCardinality( 1 :likes Cat ))
            :Barks)
```

13.2. Παραστήστε σε OWL (με functional-style syntax) τις προτάσεις (i)–(vii). Επιτρέπεται να χρησιμοποιήσετε μόνο τα ακόλουθα ονόματα τάξεων: *Human*, *Woman*. Επίσης, επιτρέπεται να χρησιμοποιήσετε μόνο τα ακόλουθα ονόματα ιδιοτήτων (properties): *HasGrandSon*, *HasChild*, *HasBrother*, *HasMother*.

(i) Η Μαρία είναι γυναίκα. *ClassAssertion(:Woman :Maria)*

(ii) Η Μαρία έχει το Νίκο εγγόνι. *ObjectPropertyAssertion(:hasGrandChild :Maria :Nikos)*

(iii) Η Μαρία έχει τουλάχιστον ένα παιδί.

*ClassAssertion(ObjectMinCardinality(1 :hasChild)
:Maria)*

(iv) Ο Γιάννης έχει τουλάχιστον έναν αδελφό.

*ClassAssertion(ObjectMinCardinality(1 :hasBrother)
:John)*

(v) Ο Γιάννης έχει **ακριβώς** έναν αδελφό.

*ClassAssertion(ObjectExactCardinality(1 :hasBrother)
:John)*

(vi) Κάθε άνθρωπος έχει **ακριβώς** μία μητέρα.

*SubClassOf(:Human
ObjectExactCardinality(1 :hasMother))*

(vii) Αν μία γυναίκα έχει τουλάχιστον ένα εγγόνι, τότε έχει και τουλάχιστον ένα παιδί.

*SubClassOf(ObjectIntersectionOf(:Woman
ObjectMinCardinality(1 :hasGrandChild)
ObjectMinCardinality(1 :hasChild)*

13.3. [Προαιρετική] Ορίστε σε OWL μια οντολογία που να περιλαμβάνει τις ακόλουθες τάξεις, με τις σημασίες που υπονοούν τα ονόματά τους:

Human, Man, Woman

και τις ακόλουθες σχέσεις, με τις σημασίες που υπονοούν τα ονόματά τους:

isHusbandOf, isWifeOf,
isFatherOf, isMotherOf, isSonOf, isDaughterOf, isParentOf, isChildOf,
isGrandFatherOf, isGrandMotherOf, isGrandSonOf, isGrandDaughterOf.

Η οντολογία σας πρέπει να περιλαμβάνει τις λιγότερες δυνατές δηλώσεις, αλλά να καλύπτει όλους τους εύλογους περιορισμούς, οι οποίοι να αποκλείουν π.χ. να δηλωθεί ως πατέρας κάποιου μία γυναίκα ή να έχει κάποιος περισσότερες από μία (βιολογικές) μητέρες κλπ. Η οντολογία σας πρέπει, επίσης, να υποστηρίζει την αυτόματη εξαγωγή εύλογων συμπερασμάτων, όπως π.χ. ότι αν ο/η X είναι γονέας του/της Y, τότε ο/η Y είναι παιδί του/της X.

Μελετήστε πρώτα το «OWL 2 Primer» (βλ. <http://www.w3.org/TR/owl2-primer/>). Χρησιμοποιήστε «functional-style syntax». Ενδέχεται να χρειαστεί να χρησιμοποιήσετε υπο-ιδιότητες (sub-properties) και αλυσίδες ιδιοτήτων (property chains). Υπόδειξη: Για κάθε είδος δήλωσης που περιγράφει το «OWL 2 Primer», σκεφτείτε προσεκτικά μήπως πρέπει να προσθέσετε κάποια αντίστοιχη δήλωση στην οντολογία της άσκησης.

Απάντηση:

/ Class Definitions */*

SubClassOf(:Man :Human)

//Man ISA Human

SubClassOf(:Woman :Human)

//Woman ISA Human

```

DisjointClasses(:Man :Woman) //Man != Woman
EquivalentClasses(:Human ObjectUnionOf(:Man :Woman)) //Man + Woman = Human

/* Property Definitions: Husband – Wife */
ObjectPropertyDomain(:isHusbandOf :Man) //isHusbandOf's domain = Man
ObjectPropertyRange(:isHusbandOf :Woman) //isHusbandOf's range = Woman
FunctionalObjectProperty(:isHusbandOf) //a Man can be the husband of only one Woman
FunctionalObjectProperty(:isWifeOf) //a Woman can be the wife of only one Man
InverseObjectProperties(:isHusbandOf :isWifeOf) //if x is the husband of y, y is the wife of x

/* Property Definitions: Parent – Child */
ObjectPropertyDomain(:isParentOf :Human) //isParentOf's domain = Human
ObjectPropertyDomain(:isChildOf :Human) //isChildOf's domain = Human
IrreflexiveObjectProperty(:isParentOf) // x can't be the parent of x
AsymmetricObjectProperty(:isParentOf) // if x is a parent of y, y can't be a parent of x
InverseObjectProperties(:isParentOf :isChildOf) //if x is a parent of y, then y is a child of x
SubObjectPropertyOf(ObjectPropertyChain(:isChildOf :isHusbandOf) :isChildOf)
//if x is a child of y and y is the husband of z, then x is a child of z
SubObjectPropertyOf(ObjectPropertyChain(:isChildOf :isWifeOf) :isChildOf)
//if x is a child of y and y is the wife of z, then x is a child of z
SubClassOf(:Human :ObjectExactCardinality(1 :isChildOf :Man))
//a Human is the child of exactly one Man
SubClassOf(:Human :ObjectExactCardinality(1 :isChildOf :Woman))
//a Human is the child of exactly one Woman

/* Property Definitions: Father – Mother */
SubObjectPropertyOf(:isFatherOf :isParentOf) //if x is the father of y, then x is a parent of y
SubObjectPropertyOf(:isMotherOf :isParentOf) //if x is the mother of y, x is a parent of y
ObjectPropertyDomain(:isFatherOf :Man) //isFatherOf's domain = Man
ObjectPropertyDomain(:isMotherOf :Woman) //isMotherOf's domain = Woman

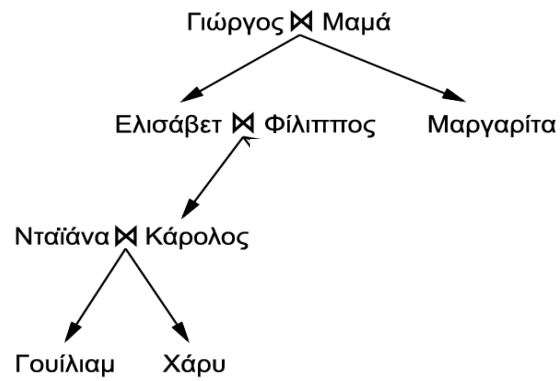
/* Property Definitions: Son – Daughter */
SubObjectPropertyOf(:isSonOf :isChildOf) //if x is a son of y, then x is a child of y
SubObjectPropertyOf(:isDaughterOf :isChildOf) //if x is a daughter of y, then x is a child of y
ObjectPropertyDomain(:isSonOf :Man) //isSonOf's domain = Man
ObjectPropertyDomain(:isDaughterOf :Woman) //isDaughterOf's domain = Woman

/* Property Definitions: GrandFather – GrandMother – GrandSon – GrandDaughter */
SubObjectPropertyOf(ObjectPropertyChain(:isFatherOf :isParentOf) :isGrandFatherOf)
//if x is the father of y and y is a parent of z then x is a grand-father of z
SubObjectPropertyOf (ObjectPropertyChain(:isMotherOf :isParentOf) :isGrandMotherOf)
//if x is the mother of y and y is a parent of z then x is a grand-mother of z
SubObjectPropertyOf (ObjectPropertyChain(:isSonOf :isChildOf) :isGrandSonOf)
//if x is a son of y and y is a child of z then x is grand-son of z
SubObjectPropertyOf (ObjectPropertyChain(:isDaughterOf :isChildOf) :isGrandDaughterOf)
//if x is a daughter of y and y is a child of z then x is grand-daughter of z

```

13.4. [Προαιρετική] Χρησιμοποιήστε την οντολογία της προηγούμενης άσκησης για να περιγράψετε πλήρως σε OWL τις οικογενειακές πληροφορίες του παρακάτω σχήματος με

όσο το δυνατόν λιγότερες δηλώσεις.¹ Δεν χρειάζεται να γράψετε δηλώσεις `differentIndividuals`.

Απάντηση:

```
ObjectPropertyAssertion(:isHusbandOf :Γιώργος :Μαμά)
ObjectPropertyAssertion(:isDaughterOf :Ελισάβετ :Γιώργος)
ObjectPropertyAssertion(:isDaughterOf :Μαργαρίτα :Γιώργος)
ObjectPropertyAssertion(:isHusbandOf :Φίλιππος :Ελισάβετ)
ObjectPropertyAssertion(:isSonOf :Κάρολος :Φίλιππος)
ObjectPropertyAssertion(:isHusbandOf :Κάρολος :Νταϊάνα)
ObjectPropertyAssertion(:isSonOf :Γουίλιαμ :Κάρολος)
ObjectPropertyAssertion(:isSonOf :Χάρυ :Κάρολος)
```

¹ Τροποποιημένη μορφή σχήματος των διαφανειών του βιβλίου «Artificial Intelligence – A Modern Approach» των S. Russel και P. Norvig, 2^η έκδοση, Prentice Hall, 2003